

NR.3 1965

TÄIHEKE

Kägu

LEEDU MUINASJUTT

Ennemuiste elas Leedumaal üks rikas ülik, kellel oli tütar ja kolm poega. Õde armastas oma vendi väga: kodus neile ilusaid salle ja põimis veel ilusamaid paelu.

Ent nad ei saanud kuigi kaua õnnelikult koos elada.

Uhel kevadpäeval tungisid ristirüütlid Leedumaale: tapsid vanu, röövisid emadelt lapsi ning hävitasid tule ja möögaga kõik, mis ette sattus. Suurvürst Kestutis hakkas mehi koguma. Sõjasarved puhusid, möögad välkusid ja mehed tulid üle maa kokku ning läksid ristirüütlite vastu.

Ka kolm venda kuulsid sõjasarve häält. Kuulsid ja hüppasid hobuste selga, et sõita sõtta. Õde valas kibedaid pisaraid, õnnistas oma vendi ja saatis nad teele.

Sõda lõppes leedulaste võiduga ja sõjamehed pöördusid koju tagasi. Õde ootas oma vendi. Läks aeda, kastis pisaratega ruudiõisi ja vaatas ise kogu aja teele. Ent ta ootas asjatult. Kõik kolm olid lahingus langenud. Ainult nende hobused tulid tagasi – tühjade sadulatega.

Õde, mõistes, et vennad ei tule enam kunagi koju, hakkas nii haledasti nutma, et teerada sai pisaratest märjaks. Perkunasel – kõuejumalal hakkas temast kahju ja muutis ta kooks.

Igal kevadel sel ajal, kui hukkusid ta vennad, hakkab kägu kukkuma. Nõnda kurdab ta kõigile oma vendade kaotust.

TÄNA ON MEIL KULAS LEEDU
NSV LASTEAJAKIRI „GENYS“
(„RÄHN“). SAAME TEMAGA
SOPRADEKS!

Tere, minu sõber!

Ma ei tea sinu nime ega tea ka, kui vana sa oled. Ma ei tea, kas sa käid koolis või oled alles lasteaialaps. Kuid ma tean üht – me oleme sinuga sõbrad!

Sina elad Eestis, mina Leedus, sina räägid eesti keelt, mina leedu keelt. Kuid sellele vaatamata oleme sõbrad. Ja ma tean, miks! Sellepärast et Eesti ja Leedu on Nõukogude vabariigid, kõik nõukogude inimesed aga on üksteisega sõbrad. Minu isa rääkis, et ta tunneb sinu isa. Mina tahaksin, et meigi sinuga teineteist hästi tunneksime. Sellepärast – kuulal! Minu isa on ehitaja. Ta ehitab Vilniust, meie pealinna. See on väga ilus linn. Mitte eriti suur, aga ilus. Isa rääkis, et oma kitsaste vanalinna tänavatega sarnaneb ta sinu Tallinnaga. Varem elasin Kaunas. Kaunas asub Neemeni kaldal. Neemen on Leedu kõige suurem jõgi. Linn aga on suuruselt teine Leedus. Seal on palju tehaseid.

Mul on ka vend. Venna nimi on Jonas. See on sama, mis teil Juhan.

Jonas on lendur. Ukskord ma sõitsin talle külla. Siis viis ta mind lennukiga sõitma. Ta tõusis kõrgele, kõrgele, koguni pilvedeni. Kuid ma ei kartnud. Lennukilt ma nägin tervet meie Leedumaad – põlde ja aedu ja metsi ja laasi.

Kui sa teaksid, kui palju järvi meil on! Ma vist ei oskaks nii palju lugedagi. Uksnes Zarasai rajoonis on neid üle 300.

Järved on maa silmad – nii nimetatakse järvi meil. Need mitte kunagi sulguvad silmad jälgivad, et alati helendaks päike ja siraksid tähed.

Suvel, kui algab koolivaheaeg, on meil suur, suur pidu. Terve meie Leedu tähistab siis oma 25. sünnipäeva. Mina olen siis esimest korda pioneerilaagris. Seda kohta nimetatakse Nidaks. Nidas on männimets, kuldne liiv ja sellel sammuvad lilled. Ja-jaa – tuul viib liiva koos sellel kasvavate eriliste lilledega edasi. Ja sellest ongi niisugune nimetus. Samas on meri. Veel on seal suured liivamäed. Neid kannab tuul kokku. Rahvas nimetab neid kuldseteks luideteks. Tore on nendelt luidetelt hooga alla libiseda, nii et liivapilv taga! Lendad otse laineteni! Aga seal... Seal on palju merevaiku.

Merevaiku annab meri, seesama Balti meri, mis uhub ka Eesti kaldaid. Vabrikutes tehakse merevaigust mitmesuguseid ilusaid esemeid. Need on ehteasjad.

Kui sa meile külla sõidad, viin sind kindlasti mere äärde. Siis sa näed oma silmaga, kui palju merevaiku lained pillavad. Väga, väga palju. Sellepärast nimetataksegi minu Leedut merevaigu-maaks. Kui sa kusagil kuuled niisugust nimetust, siis tea, et juttu on Leedust.

Ja ongi kõik, millest ma tahtsin sulle rääkida. Kui me kohtume, siis jutustad mulle oma Eesti-maast. Oled nõus?

Aga nüüd – viso gero! Nii ütleme meie, kui lahkume sõbrast.

Sinu sõber

SAULIUS

OmaMoodi LiikLag

Terav viletirin kostis üle trammikolina ja autorataste vuramise. See vile tundus täiesti miilitsavilena. Vilistas aga Kalev. Poisil oli sinine patrullilint ümber käise. Seetõttu seisis ta tähtsalt kõnnitee ääres ja muudkui tiristas.

„Miks sa kohe vilistad, kui mõni alles jala kõnniteelt maha paneb?“ arvustas teda Tiina. „Las aga tulevad edasi, siis on põhjust rohkem.“

„Ma igaks juhuks, hoiatuseks,“ vastas Kalev ja tiristas uuesti. Ta puhus vilet veel kõvemini ja pikemalt kui enne. See mõjus. Keegi vanem mees lõi tänava ületamisele käega ja astus pahaselt tagasi.

Korraga ilmus otse Kalevi vastu, teisele poole sõiduteed poisike. Sellel oli täiesti tuttavlikult kõrvikmüts viltu peas, kaks palitunööpi kurgu alt lahti ja saapapael samuti. Tõepoolest, poiss polnudki keegi muu, kui esimese klassi täieõiguslik oktoobrilaps Mait.

„Näe, Mait!“ hüüatas Tiina.

„Näen isegi,“ vastas Kalev.

„Kohe tuleb ta vales kohast üle tänava,“ lisas Tiina.

„Ei tule,“ vaidles Kalev. Alles nädal tagasi oli ta need esimese klassi omad pannud paariviisi ritta ja kõndinud nendega kesklinna risti-põiki läbi. Näitas neile, et tänavat tuleb ületada valgega märgitud rada mööda, mitte aga mujalt. Samuti õpetas neid

trammis ja bussis sõitma. Sellepärast ei võinud nüüd Mait umbropsu üle tänava tulla. Aga siiski... Mida see siis tähendas? Mait astus sõiduteele!

„Tuleb ikkagi valesi!“ kahjurõõmutses Tiina.

Kalev vilistas viivitamatult. Vilistas vihaselt. Kuid Mait ei teinud sellest väljagi. Jooksis nagu mõistmatu koeranäss täiesti vales kohast üle tänava.

Kalev ei võtnud üldse vilet suult. Ta tiristas nii kõvasti ja pikalt, et hing pidi kinni jääma.

Nõnda, kõrvulõikava vile saatel, jõudis Mait Kalevi juurde. Sirutas otsekohe käe välja ja nurus: „Luba, ma vilistan ka! Ainult üks kord!“

Veidrad lood

OLEV TÕELEID

„ONU, MIDA KAASA TOOD?“
„MUL ON KOTIS VEIDRAD LOOD.“

„ONU, ONU, OLE HEA,
NÄITA MULLE, MIS ON SEAL!“

„KUI SA JUBA OLED SÄNGIS,
KÄRBES PARMUPILLI MÄNGIB.

PARM AGA SILKAB KESET LILLI –
OTSIB TAGA OMA PILLI.

KARU SUVEL KOOPAS MAGAB.
JÄNKU HUNTI AJAB TAGA.

KONN TEEB KUREST LÕUNAKS PRAADI.
ELEVANT TANTSIB TELEFONITRAADIL.

NOTSU AINULT TASA MUIGAB,
SIIS KUI KIISU TA EEST RUIGAB.

AGA KUTSU – SEE ON PAHA –
UND SUL ÄRA SUÜA TAHAB.

KOHE SILMAD KINNI LASE –
MUINASMAAKS SAAB NUUD SU ASE!“

Illustreerinud E. PIKK

Väikesed perenaised

HANDO RUNNEL

NIGELI-NAGELI,
TIGELI-TAGELI,
TEGIME TAINAST
JA PÄNIME PANNILE.
PANN OLI PALAV
JA RASVA OLI PALJU,
KRÕBEDAID KOOKE SAI KOGUNI PALJU –
KAKSKUMMEND KAUSI JUBA KUHJAGA TÄIS,
MEIL AGA TÕÕ VEEL EDASI KÄIB.

TAINAKS SAI SEGATUD SALVETÄIS JAHU,
KOOGID NÜÜD MAJJAGI ÄRA EI MAHU,
VAJUVADE USTEST JA AKENDEST VÄLJA,
VEEREVADE VIRINAL VÄRAVAST VÄLJA.

TÕOLT TULEB EMA JA KOKKU LÕÕB KÄED,
KUSIB: „KES SÕÕB NÜÜD NEED KOOGIMÄED?!“

BALTI MERE ÄÄRES

Kostas Kubilinskas

MAA VALGEID POHLAÕISI TÄIS,
TUUL PUUDE LADVUS LIIGUB.
SOE PÄIKE MEREPIINNAL KÄIB
JA LAINEHARJAL KIIGUB.

MA PUUAN TEDA TÕSTA VEEST,
KUID PEOST TA LIPSAB ÄRA,
JA ÄKKI TUHAT PÄIKEST VEES
NII HELEDASTI SÄRAB.

SIIN LAULAB MERI MUHINAL
JA VAHEL USNA TASA,
ET LEEDU SINITAEVA ALL
TA RAHVAS OLLA TAHAB.

SIIN MEIE MERI, MEIE RAND
JA LAINETEL ME LAEVAD.
SIIN KERGELT, KERGELT HINGAB RIND,
ON MÕODUNUD KÕIK VAEVAD.

MU BALTI MERI, MUHA SA,
SEST UDU HEITSID ÄRA.
SIIN ON ME KODU – LEEDUMAA,
SIIN KÕIK ON MEIE PÄRALT.

SÕDURI MÄLESTUSSAMMAS

Paulius Širvys

MA SÕDURIT SEISMAS
NÄEN HOMMIKURAHUS
TEE ÄÄRES,
MIS KULAST VIIB LINNA.
TA VALVEL ON POSTIL,
JALG KIVISES TAHUS,
EI ENAM SAA
EDASI MINNA.
TA TULI ORJOLIST¹
LÄBI TIHEDA TULE
JA SUITSU
JA KAHURIKOMA.
NII KAUGELT, NII KAUGELT
TA TULI JA TULI,
ET KOHATA
OOTAVAT EMA.
KÕIK RAHVALE ANDIS,
MIS SÕDURIL ANDA –
JA ELUST TA
SURMA ASTUS.
HAUD PIME JÄI TALLE
JA ARMASTUS RINDA,
SUUR ARMASTUS
KODUMAA VASTU.
NII TULI UKS SÕDUR
KORD KODUMAA TEELE
JA SEISMA JÄI
HALLI GRANIITI.
KUI MÕODUD TEMAST,
SIIS, PALUN, PEA MEELES,
ET LILLI SA
TEMALE VIIKSID.

¹ Suures Isamaasõjas alustas Leedu diviis sõjateed Orjoli alt.

Vilepill

VYTAUTAS BARAUSKAS

Uhel suvepäeval sõitsid Romukas ja Dainius Pirčiupisesse seenele. Seeni nad kaua ei korjanudki, lippasid niisama metsas ringi. Siis tõmbasid veidi hinge, tulid auto juurde tagasi ja hakkasid maantee ääres mängima. Romukas ehitas liivast kindluse, Dainius aga tõi loigust pangega vett ja tahtis merd teha. Kuid vesi tungis vallist läbi ja uhtis kindluse laiali.

„Nüüd ta enam üle ei ujuta,“ ütles Romukas ja kaevas lossi ümber kõrge liivavalli.

Dainius valas veel ühe pangetäie juurde, kuid jälle ujutas vesi lossi üle. Romukas hüppas pahaselt püsti: „No nüüd küll enam üle ei ujuta.“

Romukas kaevas. Ta kandis kindluse juurde kuhila mulda ja tampis selle kinni, et vall oleks vastupidavam. Siis kaevas jälle, kuid seekord pörkas labidas millegi vastu. Romukas vajutas jalaga peale ja surus labidavarre alla. Muld kerkis koos labidaga üles ja pudenes laiali. Romukas nägi, et mulla sees mustendas mingi ese. Ta tõstis selle üles.

„Vist mõni vana vilepill,“ ütles Romukas ja viskas leitud eseme eemale.

Dainius tõstis selle maast üles.

„Pill see küll ei ole.“

„On, ainult põlenud,“ väitis Romukas.

„Ei ole. Ma tean!“

Ja vaidlesid nii, et ei pannud tähelegi, kui nende kõrvale ilmus võõras eideke.

„Mille üle te vaidlete, lapsed?“ küsis ta.

„Me leidsime ühe eseme, kuid ei tea, kas see on vilepill või pole.“

„Vilepill?“

Eideke silmitses leidu tähelepanelikult.

„Kust te selle leidsite?“

„Sealt kase alt.“

Eideke võttis leiu oma kätte, vaatas seda ja surus vastu rinda. Tema kortsus nägu muutus nukraks.

„Tädike, mis teil on?“ küsis Dainius.

Naine silitas tal pead.

„Mul tuli Antanelis meelde... Tema piil see oligi. Mina kinkisin talle selle. Tahtis vaeseke pillimeheks hakata.“

„Aga miks see pill põlenud on?“ tundis Dainius huvi.

„Sellepärast et Antanelis ei lahkunud temast kunagi. Seal, kus on kivi, seisis tare. Antanelis mängis õues ja puhus kogu aeg pilli.“

„Kus on Antanelis praegu?“ küsis Romukas.

„Antanelist ei ole enam. Teda pole juba ammu. See juhtus kakskümmend aastat tagasi. Ma läksin lehma lüpsma. Niiviisi jäingi ellu. Antanelise aga jätsin õue mängima. Fašistid said ta kätte. Neil olid püssid, koerad... Vaeseke, missugust hirmu ta tundis... Ta põletati elusalt. Visati tulle ja põletati... Ja ainult see pill on temast järele jäänud.“

Dainius ja Romukas olid lasteaias kuulnud Pirčiupise külast, sellest, et 1944. aasta ühel päikesepaistelisel juunipäeval piirasid fašistid küla ümber ja põletasid maha. Aga et seal oli elanud Antanelis, seda kuulsid nad esimest korda. Antanelis muutus neile lähedaseks ja kalliks. Küllap oleks Romukas talle praegu andnud oma labida ning Dainiusel poleks olnud kahju mängukarust, mis rippus isa autos.

Dainius astus eidekesele lähemale.

„Aga miks fašistid Antanelise ära põletasid?“

„Sellepärast et fašistid on hirmsad inimesed. Nad tapsid isegi lapsi. Lasksid maha ja põletasid kõik, kes tahtsid vabadust. Ent vabaduse tõi meile Nõukogude armee. Tõi... aga Antanelise jaoks hilja.“

Eideke, kes surus kallist leidu hellalt vastu rinda, astus mööda jalgrada edasi.

„Tädi, tädike!“ jooksis Romukas talle järele. „Andke see pill meile.“

„Ta on ju põlenud, pojuke. Ta ei mängi enam.“

Eideke paitas jälle Romukase pead ja lisas:

„See on mulle väga kallis.“

„Me tahaksime vilepilli koju viia ja sellest teistele lastele jutustada. Ka Antanelisest tahaksime jutustada.“ Eideke vaikus. Ta vaatas Romukasele otsa, heitis siis pilgu pillile ja ütles:

„Hea küll, lapsed. Jutustage.“

Eideke andis neile vilepilli.

Ja lapsed jutustavadki. Nägin ise, kuidas Dainius meie hoovis lastele vilepilli näitas ja kõigest rääkis. Ma soovin, et kõik sellest teada saaksid. Saaksid teada loo põlenud vilepillist, Pirčiupises põletatud Antanelisest, kes oli niisama vana kui teie.

ARVA ÄRA!

KELLE TÕO?

KARULT, REBASELT JA ORAVALT TELLITI METSASOOKLALE SILT. MISSUGUSE SILDI JOONISTAS KARU, MISSUGUSED REBANE JA ORAV?

SÕOKLA

ARVASTAS

SÕOKLA

SARNASED NUKUD

TIINA JA TIJU TEGID LASTEIAI MUDILASTELE KUUS NUKKU. KAKS NEIST NUKKUEST OSUTUSID TÄPSELT UHESUGUSTEKS. MISSUGUSED?

MEIE NELJAPÄEVAD

See maja lumiste kuuskede vahel on meie koolimaja. Ja need, kes alla oja poole suusasõitu teevad, oleme meie, Kiisa Algkooli oktoobrilapsed. Igal neljapäeval on meil koondusepäev. Siis vestame muinasjutte, matkame või läheme metsa mängima. Ükskord tuli meile meremees külla ja me süütasime jõe äärde lõkketule. See meeldis väga Enele. Teine kord ehitasime kindlused ja pidasime lumesõda. See meeldis jälle väga Andresele. Aga nüüd jutustame sellest, mis meeldis väga kõigile.

OKTOOBRILASTE OLUMPIAMÄNGUD

Oktoobrilaste olümpiamängud pidasime siis, kui Tokios olid päris olümpiamängud. Jooksime võidu. Ja hüppasime kõrgust. Ja hüppasime kaugust. Ja viskasime märki. Aga pärast seda said võitjad medalid, mis pandi kaela. Nüüd me teame, kes meie lastest kõige kiiremini jooksevad ning paremini hüppavad: poisist Harri Lehtmets, tüdrukutest Ene Valdmets (pildil). Nende kohta võib öelda – meie rekordimehed.

HUNT JA SEITSE KITSETALLE

Möödunud aastal õppisid meie oktoobrilapsed selgeks päris näidendi. Suur Kalev oli siis rebaseks. Ta läks jänese majja ja ütles: „Mine minema! Hakkan ise siin elama!” Tänavu sai suur Kalev hundi osa. Ainult nüüd ei jookse ta enam ise mööda lava, vaid

LIPUD METSAS

Kohe meie koolimaja taga on mets. Ükskord otsisime sealt üles haavatud sõduri. Haavatud sõdur oli pioneer Jaak Umda. Ta lamas väikeses kraavikeses. Teine kord läksime mööda teemärke ja leidsime hoiatuse „hädahoht“. Selle koha lähedal oli meie hall hunt puujuurikate vahel, kõik seitse kitsetalle kõhus.

„Aga veel toredam oli, kui peitsime ja otsisime lipukest. Osa oktoobrilapsi peitis metsa kolm lipukest. Teised pidid need siis üles otsima. Ja lipude peitjad ka. Lipud leiti varsti üles, aga Andres Arusood eikusagilt. Lõpuks tuli Andres ise välja. Ta oli istunud kuuse otsas tihedate okste vahel. Kui teised Andrese head peidukohta kiitsid, hakkas väikesel Kalevil veidi kade. „Mina ronisin ka puu otsa, ainult tulin kohe alla tagasi,“ ütles väike Kalev. Siis ta kopsas suurt kuuse jalaga.

„Miks sa mulle okkaid krae vahele puistasid! Mis?“

seda teeb nukk, kes on Kalevi sõrmede otsas. Nukunäidendit on palju rassem õppida kui harilikku. Siin peab rääkima, laulma ja nukku ka liigutama. Aga see-eest on rõõm veel suurem, kui etendus hästi läheb. Meie etendus läks hästi. Seitse kitsetalle mängisid

„Kes aias“, puksisid üksteist ja tegid muid vigureid. Aga hall hunt käis muudkui ukse taga ja nõudis sissesäämist. Nüüd on meil niisugune mõte, et läheme varsti Kajamaa Algkooli lastele külla. Mängime siis neile ka hundi ja kitsetallede lugu.

Kirja pani **JAAN RANNAP**,
pildid joonistas **ASTA VENDER**

ARVA ÄRA!

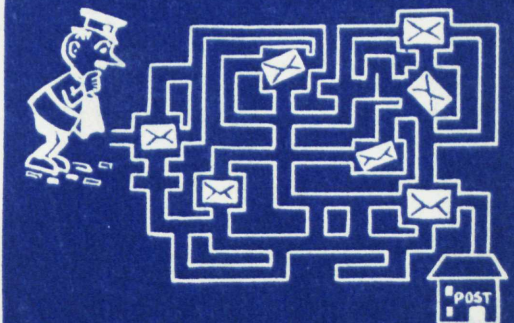
KELGUMÄEL

MISSUGUSEL KELGUTAJAL KATKES KELGUNOOR?

KIRJAKANDJA KAAREL

KIRJAKANDJA KAAREL PEAB KOIK NEED KIRJAD POSTKONTORISSE VIIMA. SEEJUURES VÕIB TA „TOAST“, KUS ON KIRI, AINULT UKS KORD LÄBI MINNA. AIDAKE ONU KAARLIL SELLE ULESANDEGA TOIME TULLA!

Nüüd teavad kõik

R. KAŠAUSKAS

Andriukas meisterdas liivast linna. Rajas väljakud, ehitas tänavad, istutas puud. Isegi trollibussid pani liikuma.

„Isa, isa, tule vaata, missuguse linna ma ehitasin!“ hüüab Andriukas.

Isa vaatab ja küsib:

„Mis on sinu linna nimi?“

„Vilnius.“

„Ta pole Vilniuse moodi,“ ütleb isa. „Midagi on puudu.“

„Mis siis?“

„Mõtle ise!“

Andriukas mõtleb ja mõtleb. Mitte ei tea, mis on puudu. Ta pole ju päris Vilniuses käinud, ainult pildiraamatust on Vilniust näinud.

Aga äkki haarab Andriukas labida ja samas kerkib liivast mägi ning sellele liivast kindlus. Siis teeb Andriukas lipukese, värvib selle kolme värviga – punase, valge ja rohelisega. Lipu paneb Andriukas kindlusetorni lehvima.

Õue tulevad lapsed. „Vaadake, Andriukas on Vilniuse ehitanud,“ ütlevad nad.

Ka onu Petras astub ligi:

„Kui ilusa Vilniuse Andriukas ehitas. Küllap temast saab ehitaja!“

Nüüd teavad kõik, mis linn see on.

K. Macuras

KUIDAS RONK LUGES

Uhel hommikul kaotasid lapsed kooli tötates aabitsa. Kohe lendasid kõnniteele varblased ja hakkasid vaidlema.

„Raamatu pillas maha see poiss, kellel on jänesenahast müts,“ siutsub üks.

„Sugugi mitte see. Jänesenahast mütsiga poiss viis kõik oma raamatud kaasa,“ vaidleb teine vastu.

„Mina nägin,“ siutsub kolmas, „kaotaja oli see poiss, kes kooli minnes sõi pannkooki.“

„Leidsite, mille üle vaielda,“ kraaksatas puu otsast vana süsimust ronk. „Kohe saame teada.“

Vana ronk lendas alla, avas aabitsa esimese lehekülje. Seal oli suur rasvapekk.

Ronk luges:

„See poiss sõi pannkooki.“

Ta pööras teise lehekülje. See oli veelgi mustem: tinti täis pritsitud, mustad sõrmeläljed peal.

„Oo, ta on väga räpakas. Isegi käsi ei viitsi pesta.“

Vana ronk vangutas pead ja imestas koos varblastega, et niisuguseid lapsi on olemas. Ta lehitses uuesti aabitsat ja nägi, et pool lehte on koguni ära rebitud.

„Oo, ta on suur riukukk. Ta ei istu tundide ajal rahulikult, vaid kiskleb sõbraga raamatu pärast.“

Äkki lendas varblaste sekka vopsti! kivi. Vaevalt jõudsid ronk ja varblased puu latva, kui pöösastest kargas välja poisi-

jõnglane. Mustade sõrmedega haaras ta aabitsa, mille oli enne kaotanud, hammustas pannkooki ja pistis mööda tänavat lip-pama.

Nõndaviisi luges aabitsat vana ronk, kuigi ta polnud lugemist õppinud.

Illustreerinud T. KULAKAUSKAS

*Võistlus on
lõppenud,
tublimad
selgunud!*

Te kindlasti mäletate, et möödunud aasta lõpul kuulutasin ma välja kirjandusvõistluse „Röömus päev“. Pärast seda tõi postiljon mulle palju, palju kirju. Aitäh! Nendes kirjades sain ma teada palju huvitavat teie elust. Kirjutasite mulle oma ekskursioonidest, matkadest, sünnipäevast, pioneeriks ja oktoobrilapseks saamisest. Tore oli neid kirju lugeda. Kõik nad olid väga huvitavad ja mul oli üksi raske leida, kelle töö on kõige parem. Kuid siis tulid mulle appi toimetuse onud ja tädid. Uheskoos otsustasime, et kõige huvitavamad tööd saatsid mulle Sirje Leping, Külliki Päiv, Jüri Kukk, Erika Kahar ja Eha Pärnasalu August Jakobsoni nim. Pärnu

1. Keskkooli II-a klassist, Olevi Kull Tartu 10. 8-kl. Kooli III-b klassist, Eve Jaaksoo Tõhelast, Mare Tuudak Lähte Keskkooli IV klassist, Tiina Kask Kärkla Keskkooli II-b klassist, Ulo Haugas Kohtla-Järve 7. Keskkooli I-c klassist, Eha Tamm Avinurme 8-kl. Kooli II klassist, Kalev Pitsal ja Tiina Kelement Sindi Keskkooli II-b klassist, Juta Kase Ala 8-kl. Kooli II klassist, Viive Kütt Tallinna 45. Keskkooli III klassist, Külliki Kaaver Kiidjärve Algkooli III klassist, Aet Vanamõlder Riisiperest, Liina Laidre Tallinna 27. 8-kl. Kooli IV-c klassist ja Maie Meister Kohtla-Järve 5. Keskkooli III-a klassist. Nad kõik saavad preemiateks raamatuid.

Täheke

Minust sai pioneer

See päev algas mulle äreva ootamisega. Teadsin, et minust saab pioneer. Riietusin uhiuude pluusi ja seelikusse ja päris kahju oli, et pidin kaelaräti kätte võtma. Teel kooli ma lausa jooksin, kaelarätiga pakk vastu rinda surutud. Läksin ruttu pioneerituppa, kus meid, uusi pioneere ootas vanempioneerijuht. Lõpuks saabus pidu-

lik hetk. Kõlasid fanfaarihelid ja malevalipp viidi saali. Siis sammusime meie läbi aurivistuse ja jäime seisma näoga lipu poole. Lipu juures istus vana revolutsionäär Alma Vaarman. Ta jutustas kõigile oma lapsepõlvest. Ma mõistsin, kui raske oli elada kodanlikus Eestis, ja olin röömus, et minu kodukuks on Nõukogude Liit ja et täna saab minust pioneer. Siis palus vanempioneerijuht lugeda Nõukogude Liidu pioneerijuht pühalikku töötust. Saalis valitses vaikus.

Seejärel saabus hetk, mida ma nii kaua olin oodanud: meile seoti

kaela pioneerirätid, sooviti õnne ja kingiti lilli.

Nüüd võisin kanda rätti, mis on osake lipust, pioneeri au ja uhkus. Tundsinkin, nagu oleksin suuremaks sirgunud.

Kui saalist lahkusime, tulid klassikaaslased ja soovisid mulle veel kord õnne. Katsusin salamahti oma kaelarätti ja olin õnnelik, väga õnnelik.

LIINA LAIDRE,
Tallinna 27. 8-kl. Kooli IV-c klassi
pioneer

Käisin teatris

Detsembrikuus käisin emaga teatris „Kulalaketräjate“ etendust vaatamas. Näidend jutustas kolmest kuningatütrest – Küllist, Irjast ja Aalost, kelle oli röövinud kuri lonkurnõiamoor. Kuningatütred pidid nõiamoorile ketrama kuldlõnga. Mul oli väga hea meel, et kuningapoeg päästis need tublid tüdrukud. Ma olen mitu korda koos vanematega teatris ja kinos käinud, aga seekordne teatrikülastus meeldis mulle kõige enam. Öhtul arutasime emaga, kes teaelastest olid head ja kes halvad. Öösel nägin und kurjast lonkurmoorist. Ta tahtis mind vesiroosiks muuta.

KÜLLIKI PÄIV,
August Jakobsoni nim. Pärnu 1. Keskkooli
III-a klassi õpilane

Tore talvepäev

SUUD-SILMAD LASTEL NAERUL ON,
SEST VALGE LUMI MAAS.
TE VÕTKE UISUD, SUUSAD, KELK
JA LÄHME SÖITMA KÕIK!
ON HEINAMAA JA KARJAMAA
KÕIK LUMEVAIBA ALL.
JA LUMI SAJAB, SAJAB VEEL,
NING RÖÖMUS LASTE MEEL.

MAIE MEISTER,
Kohtla-Järve 5. Keskkooli
III-a klassi õpilane

Illustreerinud M. KERNUMEEES

TALVISES METSAS

Teeme suusaretket metsa. Võtame metsaelanikele külakostiks kaasa heinu, porgandeid, lehtpuuvihtu, kapsapea ja pisut teri.

Kuidas kulgeb suusaretk? Kellele ja kuhu asetada külakost? See selgub täringumängus.

Söör 5.

Kelle toidutagavara siin on? Hoolikas orav on sügisel korjanud seeni, et talvel ei tuleks nälga kannatada. Kuni sa seda selgitad, jääd ühe täringuviske vahele.

Söör 10.

Värsked hundijäljed! Kiiresti koju tagasi (söör 1), sest kriimsilm võib läheduses olla.

Söör 13.

Kes on sellest käbist söönud? Hiir muidugi! Kui täringuga viskad paarisarvu, võid edasi suusatada. Kui tuleb paaritu arv, pead paigale jääma.

Söör 17.

Siin on metskitsedele tehtud söökla. Pane söime ka oma heinad ja nüüd võid otsekohe sõita söörile 31.

Söör 20.

Siin on jänku. Paku talle porgandit. Seni kuni jänku sööb, jääb sul üks vise vahele.

Söör 24.

Reinuvader-kanavaras hiilib küla poole. Hirmuta ta minema! Nii jõuad ka ise kiiremini edasi (söörile 31).

Söör 33.

Siin on linnud oksal. See on sootihane, rasvatihase vend, kellele sa koduõues pekituki üles riputasid. Puista talle pisut heinaseemneid. Siit pääsed edasi alles siis, kui viskad täringuga paaritu arvu.

Söör 36.

Kes siin on maiustanud? See on orav. Nüüd puhka veidi ja jäta üks vise vahele.

Söör 38.

Uhh, karuott talveunes! Ruttu tagasi (söörile 23)!

Söör 42.

Kes on siit läinud? Põldhiir. Ruttu jälgi mööda söörile 44.

Söör 45.

Metssead söövad kartuleid ja tammetõrusid, mida jahimehed on neile toonud. Ära metsliga sega, ta on tige loom! Parem, kui kiirustad tagasi (söörile 33).

Söör 50.

Siia pane jänkudele kapsapea ja kitsedele lehtpuuviht, ning suusata otse söörile 56. Kes sinna esimesena jõuab, on mängu võitnud.

Vasikas

V. GIEDRA

ÜKS PISIKE
VISSI,
PEAS SINISED SILMAD,
LÕI KEPSU
JA KEKSU
JA UUDISTAS ILMA.

TA JOOKSIS
JÕE POOLE,
VIST SUPELDA SOOVIS.
„OH, EMA,
SA OMA
NOORT POJUKEST NOOMI!

TA ETTE
EI VAATA
JA VETTE SUL KUKUB.
VEEKEERIS
TA NEELAB,
POEG ÄRA VEEL UPUB.”

Kombain ja sai

A. BALTAKIS

ON RAUD, SAAB KOMBAIN.
ON KOMBAIN, SIIS KA SAI.
SAI LASTELE HEA.
HEA LAPS AGA PEAB
JU LIPPAMA KÕIKJAL,
ET NÄHA JA MÕISTA –
KUI PUUDUB KOMBAIN,
SIIS PUUDUB KA SAI.

Tõlkinud HELJO MÄND

Illustreerinud A. SKLIUTAUSKAITE

"TÄHEKESE"

LOOMAAED

Leopard

Kumb on leopard? Kas see paljude tumedate tähnidega kollakashall metskass või see musta läikiva karvaga?

Mõlemad on leopardid. Ainult teine on teist värv. Leopardiemaal võivad olla nii kirjud kui ka tumepruunid või mustad pojad. Musti leopardi nimetatakse veel pantriteks.

Leopard elab Aafrikas ja Ida-Aasias. Meie kodumaal võib teda kohata Kaug-Idas, Turkmeenias ja Kaukaasia mägedes. Leopard on suur, tugev ja väle. Ta käib maapinnal pehmel ja kuulmatult, ronib puu otsa ning võib osavalt puult puule hüpates kiirelt edasi liikuda. Vett ei karda: ta on meisterlik ujuja.

Leopard on hädaohtlik kiskja. Tungib kallale teistele metsloomadele, hiilib salaja küladesse ja murrab maha koduloomi, kütib linde. Kohates inimest, püüab leopard peitu jääda. Kui aga leopard märkab, et inimene teda nägi, kargab tingimata kallale.

Gepard

Keegi poiss luges loomaderaamatust nime „gepard“ ning arvas, et on trükiviga ja peab olema kirjutatud „leopard“. Siiski raamatust trükiviga ei olnud, ainult nende kahe looma nimetus on natuke sarnane.

Gepard on hoopis isemoodi ja lausa hämmastamapanev loom. Ta on kassi, aga ka koera moodi: kassi pea, keha tähniline nagu leopardil ja pikad saledad koerajalad. Kui gepard vihastub, võngutab oma pika saba otsa, kui tuju on hea, lööb nurru. Eks ole – nagu kasski! Gepardi küüned on niisugused, et tal ei ole võimalik puu otsa ronida. Ta saab kiiresti inimesega sõbraks ja on jahimehele loomade küttemisel abiks. Eks ole – nagu koergi!

Gepard on maakera kõige kiirem loom. Näiteks nii pika maa, kui Tallinnast Rakverre, jookseb ta ühe tunniga, aga kiirbussil kulub Tallinnast Rakverre umbes poolteist tundi sõitu.

Gepard elab Aafrikas ja Indias. Ka meie kodumaal Turkmeenia kõrbetes võib teda mõnikord kohata.

Joonistanud V. HURT

Esikaanel B. ŽILVĚ ilustratsioon
muinasjutule „Kõgu“

ELKNU Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsioon Nõukogu ajakiri „Täheke“ nr. 3 – 1965.
Toimetuse kolleegium: L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, L. Põhi, H. Raigna.
Toimetaja H. Pukk. Kunstiline toimetaja E. Pikk.
EKP Keskkomitee Kirjastus. Tallinn, Lauristini 1, tel. 422-28. Toimetuse aadress: Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.

Laduda antud 25. I 1965. Trükkiaud antud 4. II 1965. Trükikar 52 800. Paber 60x90, 1/16. Trükiprogramm 2. Arvutusprogramm 3.17. MB-02806. Tellimise nr. 182.
Trükikoda „Oktoober“, Tallinn, Tartu mnt. 41. Журнал «Звездочка». На эстонском языке. Издатель ЦК ЛКСМ Эстонии.

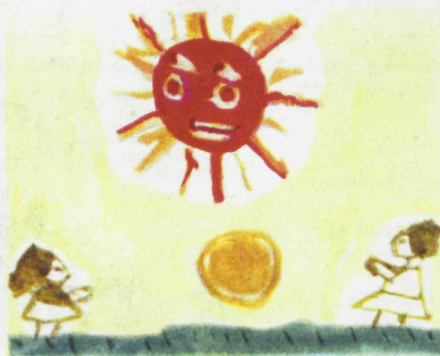

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

„Meremees kalaga“ – EUGENIJA
STOJANO ja ALFONSAS KURLENSKIS

Koos Leedu NSV kirjanike ja kunstnikega tulid meile külla ka leedu lapsed. Siin näetegi nende joonistusi.

„Palli mängimas“ – NIJOLE
JANKUNAITE Kaunasest

„Sõprus“ – EGLUTE VALIUTE Vilniusest

„Lumememmede pere“ – REMIGIJUS
LAURINAITIS Raseiniaist

